כמים חיים

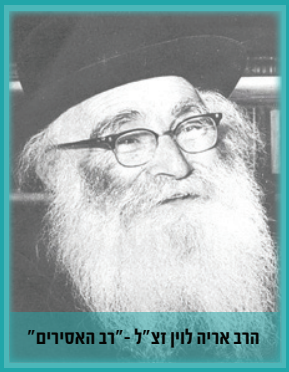
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

ז' כסלו תשע"ח

פרשת ויצא

דרך חיים

"והנה ה' ניצב עליו".

כשהיה בעל הפני מנחם מגור זי"ע ילד נהג ללמוד עם אביו, בעל האמרי אמת מגור זי"ע, חומש רש"י.

שאלו אביו, כיון שראה יעקב אבינו סולם שראשו בשמים מדוע לא עלה וטיפס עד השמים?

ענה לו הילד החריף: הרי זה היה חלום!?

ובכל זאת שאלו הרבי שעל כל פנים יחלום שהוא עולה לשמים?

הרעים הילד: והרי נאמר "והנה ה' ניצב עליו"! אם ה' ניצב עמו - עליו, מה לו לעלות לשמים?

רבו האבנים ביניהן, כל אחת אומרת 'עלי יניח צדיק ראשו', ועשאם הקב"ה לאבן אחת.

הייתה אומרת כסדר הסבתא הרבנית הצדקנית הענא ליבא ז"ל (בת הרב חיים רגילים פרנק זצ"ל, אשת רבי רפאל לוין זצ"ל) מדוע כשהתאחדו האבנים ביניהם ונהיו לאחד, לא נהפכו לכרית רכה ונעימה, אלא לאבן גדולה וקשה?

אלא שמכאן רואים שממחלוקת לא ייצא טוב גם כשיהא שלום לאחר מכן.

"וירא ויאמר מה נורא המקום הזה, אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים".

בחנוכת הבית של ישיבת חכמי לובלין (כ"ח סיון תר"ץ) כיבדו את הרבי מגור בעל האמרי אמת זי"ע לומר מספר מילים. אמר הרבי בשם הבעש"ט זי"ע מדוע הכפילות של "זה" "וזה"? ויישב על פי דברי חז"ל 'חבל על דלית ליה דרתא ותרעא לדרתא עביד', הוה אומר, חבל על מי שאין לו חצר ועושה לחצר שער. ומפרש רש"י שהתורה הינה שער ליראת שמים, לכן צריך שיקדים האדם את יראת השמים ללימוד התורה.

יעקב אבינו למד י"ד שנה בבית שם ועבר, וכעת שראה מראות אלוקים - "ה' ניצב עליו" אמר: "אין זה כי אם בית אלקים", כאן הוא בית אלוקים, "וזה", אותם י"ד שנה של לימוד תורה, "שער

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

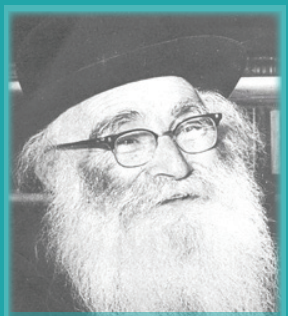

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

דרך חיים

השמים", שער להיכנס ליראת שמים. כך צריך לייסד ישיבה.

הוסיף נכדו הרבי מגור שליט"א שעל כך אומרים בכל יום שנזכה לצאצאים שיהיו "יודעי שמך"- יראי אלוקים, ורק לאחר מכן מבקשים "ולומדי תורתך לשמה". שיראתם תקדם לחכמתם.

שבת שלום ומבורך

בהוקרה ואהבה

המעוניין לשלוח אל הרב אידלס שאלות הלכתיות (בלבד) מוזמן לשלוח לכתובת
shut.r.eideles@gmail.com
תשובות יישלחו לשואלים ויפורסמו באתר עמותת 'איש צדיק היה' ובעלון.

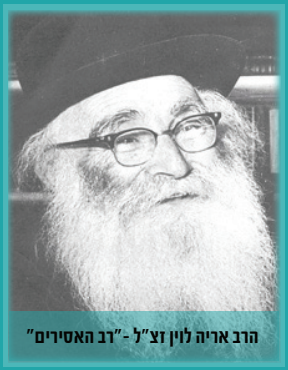
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

באחד מלילות האימים בהם נערכו קרבות הדמים על פריצת הדרך לירושלים חלם ר' אריה חלום בלהות. אחד הלוחמים, מצאצאיו של פלוני רב מפורסם וגאון בתורה, שנפל בקרב הופיע בחלומו. וכה אמר: "רבי, דע לך כי אותו קבר שנכרה על הדרך בואכה הרי ירושלים לא קברי הוא. אכן חרות שמי על המצבה אך לא עצמותי הונחו בקבר זה. קברי במקום אחר".

בלילה שלמחרת שוב מופיע אותו צעיר בחלומו של רבי אריה. "רבי", אומר המת, "רבי אריה, דע לך כי טרם הובאתי אל קברי, והנה 'הימים הנוראים' ממשמשים ובאים. רצוני לבוא לבית הכנסת שלך להתפלל. השאר נא מקום עבורי...".

כשנעור משנתו כיסתה זיעה קרה את מצחו. הוא העמיד על הרגליים את כל הגורמים שעסקו באותם הימים בקבורת הלוחמים ודרש בתוקף לחקור את העניין. הלא דבר הוא. ידע רבי אריה כי אירע בעבר שחברים לנשק אשר לא יכלו למצוא את גופת חברם היקר שנעלם אי-שם היו נוהגים לכרות קבר בחשכת הלילה להציב עליו מצבה ולמחרת היום הראו לקרובי המשפחה לאמור "הנה כאן הובא בנכם היקר לקבר ישראל". והיה הדבר למשפחות השכולות לנחמא פורתא.

רבי אריה לא חסך מעצמו כל טרחה, חקר ודרש עד שנתגלה קברו האמתי של אותו צעיר, ועליו הוקמה

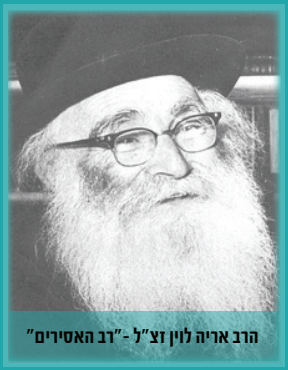

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

המצבה הנכונה. וכשהגיע יום הכיפורים של אותה שנה השאיר רבי אריה מקום פנוי בבית הכנסת ליד מקום מושבו, עם כסא פנוי ולידו עמוד פנוי, ועליו שם מחזור. והיה רבי אריה כל אותו היום הקדוש עומד על רגליו, המחזור פתוח על העמוד של המת, והוא- רבי אריה - מעלעל בו דף אחרי דף לפי סדר התפילות עד תום תפילת נעילה ועד לתקיעת השופר...

(איש צדיק היה עמוד 223)

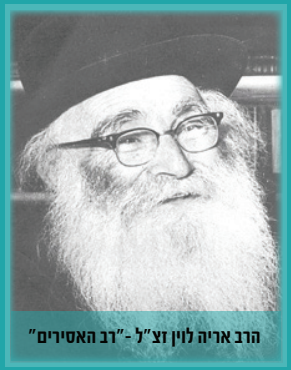
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

לאחר שעסקנו במקום הראוי לתפילה ניגע מעט במצות התפילה עצמה.

כתב הרמב"ם (הלכות תפילה פרק א הלכות א, ג): "מצות עשה להתפלל בכל יום, שנאמר: "ועבדתם את ה' אלוקיכם", מפי השמועה אמרו שעבודה זו היא תפילה, שנאמר: "ולעבדו בכל לבבכם", אמרו חכמים (תענית ב.) איזו היא עבודה שבלב - זו תפילה... שיהא אדם מתפלל ומתחנן בכל יום, ומגיד שבחו של הקב"ה וכו'". כתבו הקדמונים שבכל תפילה אדם מקיים כמה מצוות עשה מהתורה: אהבת ה', יראת ה', דביקות בה', בטחון, הכנעה והודאה. לכן לא די באמירת התפילה בפה בלבד, עד שאמרו הראשונים (חובות הלבבות שער חשבון הנפש פרק ג ואברבנאל בספרו מגן אבות) שתפילה ללא כוונה היא כגוף בלי נשמה.

עלינו לדעת שלא דווקא בתפילות הקבועות והמסודרות לנו מדי יום יש מצוה, אלא אף כשיש לאדם איזו התעוררות והוא מתפלל מקיים בזה את מצות התפילה שהיא מצוה מן התורה. לכן הורה מרן החפץ חיים לחיילים בצבא רוסיה שלא היה ביכולתם להתפלל מתי שירצו שכאשר תהיה להם האפשרות הראשונה להתפלל מקיימים בזה מצות עשה של תפילה.

מעלת התפילה כה גדולה עד שאמרו חז"ל (חולין דף ס עמוד ב) שהקב"ה מתאווה לתפילתם של ישראל. וכלשון המרגשת של המדרש (שמות רבה פרשה כא): "ומאחר שכל בתי הכנסיות גומרות כל התפילות המלאך הממונה על התפילות נוטלן ועושה אותן עטרות בראשו של הקב"ה שנאמר: "ברכות לראש צדיק" - לראש צדיקו של עולם". במיוחד בדורנו עיקר עבודת ה' שלנו היא עבודת התפילה כפי שמביא האדמו"ר הזקן (בקונטרס אחרון) בשם רבי חיים ויטאל.

בכוחה של התפילה לבטל גזירות אשר נגזרו על האדם ולהושיעו מכל מיני צרות ומצוקים. עד שלימדונו חז"ל שלעתים הצרות באות בשביל שיקום האדם ויתפלל, משום שהקב"ה מתאווה לתפילות שאנו מתפללים לפניו. אם יבוא השואל וישאל שהרי כבר ביום הכיפורים נחתם כל מה שייעשה איתנו בשנה זו כיצד אפשר לשנות את הדברים?

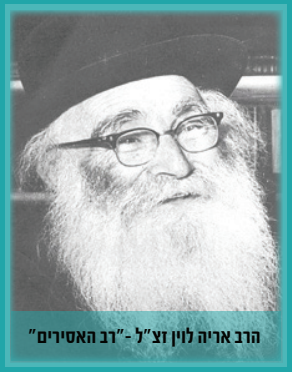
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

על מנת לענות על כך עלינו להקדים את דברי מרן בשלחן ערוך (אורח חיים סימן צח סעיף ה): "אל יחשוב האדם ראוי הוא שיעשה הקב"ה בקשתי, כיון שכיונתי בתפילתי, אלא יחשוב שיעשה הקב"ה בחסדו מרוב חסדו שמתנהג עם בריותיו". כן מבאר המבי"ט (בית אלוקים שער התפילה פרק ב) שאין תכלית התפילה שהאדם ייענה, אלא להורות שאין מי שראוי להתפלל אליו אלא להקב"ה, ואין מי שימלא חסרונותיו אלא הקב"ה. לכן אחר שהתפללתי אני משליך יהבי על הקב"ה וממשיך את חיי בשלווה, כאשר אחד מיסודות התפילה שאין תפילה שחוזרת ריקם ואין תפילה שנאבדת, אלא שהקב"ה יודע מה הוא הטוב האמיתי לכל אחד מבניו, ולפעמים התפילה עוזרת בעתיד או אפילו אחרי כמה דורות ולפעמים צריך אותה לתיקון בעולם העליון או שהוא פועל לדבר אחר שהוא אפילו לא יודע שהוא הועיל לו. לעתים אדם לא נענה בתפילתו, אך אל לו להרים ידיו שיתכן והקב"ה רוצה שישוב ויתפלל כלשון הגמרא (ברכות דף לב עמוד ב) "אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל שנאמר "קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'"", מכאן שמותר ונכון שאדם יפציר ויבקש בתחנונים עד שתפילתו תתקבל ותיהפך מידת הדין למידת הרחמים. כאשר זוכה אדם ומידת הדין נהפכת לו למידת הרחמים אפילו במה שנחתם בדינו ביום הכיפורים. הנעם אלימלך ביאר באופן אחר, שכל מה שנגזר ביום כיפור נגזר על תנאי, ולכן תפילת מעומק הלב יכולה להועיל לביטולו.

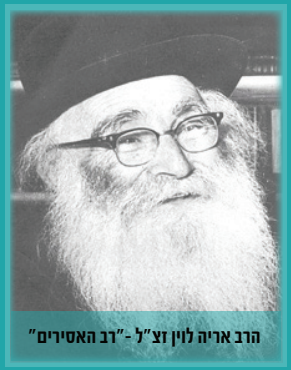
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | האם הכיפה צריכה לכסות את כל הראש, את רובו או את חלקו?

תשובה | למעשה צריך לראות את הכיפה מכל הצדדים (יחו"ד חלק ד סימן ו. שכתב שאם אין הכיפה נראית מכל הצדדים, ואף אם נבלעת בשיער, אין בה ערך של כיסוי ראש). ואין חיוב לכסות את כל הראש, מלבד בשעת קריאת שמע, תפילה, וכל שכן בזמן אמירת ברכת המזון (כאמור בברכות נא. בלשון 'עיטוף'), ואז ראוי לחבוש כיפה המכסה את רוב הראש (שו"ת האלף לך שלמה ח"ג. באגרות משה או"ח א סימן א חלק על דעה זו) או כובע מעל גבי הכיפה (משנה ברורה סי' צ"א). והטעם הוא משום שכתוב בארחות חיים (הלכות תפילה), בתשב"ץ (סי' תקמ"ז) ובכל-בו בשם המהר"ם שמעיקר הדין אין איסור ללכת בגילוי ראש, ומה שמופיע בגמרא (שבת קיח: ש"תיתי לי שלא הלכתי ד' אמות בגילוי ראש" היא מידת חסידות בעלמא. וכך פסק מרן (ב"י סי' צ"א), על אף שנראה שיש משמעות אחרת במקומות אחרים בדברי הבית-יוסף, זוהי כנראה דעתו. כפי שהוכיח מרן היחו"ד (ח"ד סי' א') והוכיח את דבריו ממרן החיד"א ועוד, שלא כמו שכתב הרב משאש בתבואות שמש (או"ח סי' ל"ג). ומכיוון שאין הדבר אלא ממידת חסידות אנו פוסקים שרק בשעת ברכת המזון, קריאת שמע ותפילה יש להקפיד לכסות את רוב הראש.